

Sportvisie gemeente Maasgouw 2020-2025

Auteur: Ellen van den Boogaart

Datum: november 2019

Versie: 0.5

Kenmerk: Vastgesteld 03-03-2020

INHOUDSOPGAVE

● 1. Inleiding	3
● 2. Leeswijzer	3
● 3. Visie op sport en bewegen	5
3.1 Het belang van sporten en bewegen	5
3.2 De rol van het individu	5
3.3 De rol van de sportvereniging/sportaanbieder	5
3.4 De rol van de gemeente in sporten en bewegen	6
3.5 De rol van ongeorganiseerd sporten en bewegen	6
● 4. De uitwerking op hoofdlijnen	8
4.1 Inclusief sporten en bewegen	8
4.1.1 Sportstimulering	
4.1.2 Verenigingsondersteuning	8
4.2 Duurzame sportinfrastructuur	9
4.2.1 Visie op sportaccommodaties	9
4.2.2 Realiseren van sportaccommodaties	10
4.2.3 Beheer en onderhoud van gemeentelijke sportaccommodaties	10
4.2.4 Beschikbaar stellen van gemeentelijke sportaccommodaties	11
4.2.5 Zwembaden	11
4.3 Sporten en bewegen in de openbare ruimte	11
4.4 Vitale sportaanbieders	12
4.4.1 Visie op sportsubsidies	12
4.4.2 Sportsubsidies voor maatschappelijke taken	12
4.4.3 Sportsubsidies voor kaderondersteuning	13
4.5 Positieve sportcultuur	13
4.6 Van jongs af aan vaardig in bewegen	13
4.7 Topsport	14
Samenvatting en Proces	16
● Bijlagen	
1. Informatie verenigingen en opgehaalde informatie	15
2. Cijfers sportparticipatie	20
3. Wetenschappelijke onderbouwing en informatie	21

1. INLEIDING

Gemeente Maasgouw kent een actief verenigingsleven, diverse sportaccommodaties, topsporters, sportevenementen en een hoge sportparticipatie.

Door het lidmaatschap bij (sport)verenigingen of andere sportaanbieders kunnen inwoners elkaar ontmoeten, gezonde inspanning leveren, werken aan gezondheid, maar ook waardering ontvangen voor het verzette vrijwilligerswerk en een signaleringsfunctie hebben. Deze kenmerken sluiten naadloos aan bij 3 pijlers voor positieve gezondheid uit de gezondheidsnota gemeente Maasgouw die in 2018 door de raad is vastgesteld. De pijlers zijn: lichaamsfuncties, kwaliteit van leven en meedoen.

Uitgangspunt is dan ook: sport is veelzijdig en levert een essentiële bijdrage aan het welbevinden en welzijn van de inwoners.

In de gemeente ontbreken de overkoepelende kaders op het gebied van sport. Hierdoor ontstaat het gevaar voor willekeur in de toekenning van middelen en accommodaties. Daarnaast is zowel de sport als de gemeente volop in ontwikkeling. Als gemeente met veel kernen waar het inwoneraantal de komende jaren daalt en vergrijzing optreedt, richt ons subsidiebeleid zich nog steeds op jeugd. Daartegenover willen we dat al onze inwoners meedoen in de maatschappij en zo lang mogelijk op eigen kracht, gezond en zelfstandig functioneren. Jeugd blijft hierbij heel belangrijk: Jong geleerd is immers oud gedaan maar ook de andere doelgroepen moeten niet vergeten worden.

Om deze reden is in het coalitieakkoord en de programmabegroting het opstellen van een nieuwe nota sportbeleid opgenomen. Dit sluit aan bij de landelijke ontwikkelingen om in navolging van het Nationaal sportakkoord een Lokaal sportakkoord te ontwikkelen. Het gaat goed met de sport, ook in Maasgouw. Tegelijkertijd zien we dat de motorische vaardigheid van kinderen is afgenomen en zijn er groepen mensen die nooit sporten (of uitgevallen zijn). Sportaccommodaties staan (te) vaak leeg en de klassieke sportvereniging komt verder onder druk te staan door minder leden en vrijwilligers.

In een Lokaal sportakkoord willen we ervoor zorgen dat mensen blijven sporten. Door het verenigingsleven te versterken, sportaccommodaties aantrekkelijker te maken, en een evenwichtig sportaanbod te creëren. In deze nota staat een visie opgenomen voor de sport in de komende jaren, hierbij is aangesloten bij het Nationaal sportakkoord en mondt deze visie uit in een Lokaal sportakkoord (het uitwerkingsprogramma) met daarin enkele concrete maatregelen om de doelstellingen te behalen. Onze verenigingen zijn hierover geraadpleegd in het voortraject. De opgehaalde informatie bij de verenigingen zit als vertrouwelijke bijlage aan deze visie toegevoegd.

Op basis van de visie en ontwikkelingen die herkenbaar zijn voor onze verenigingen zijn beleidskeuzes gemaakt waaraan verzoeken om ondersteuning van verenigingen, kunnen worden getoetst.

Deze visie dient daarnaast als basis voor een uitwerkingsplan dat samen met de sportaanbieders wordt opgesteld. De financiële consequenties worden in grote lijnen in dit document aangegeven. De verfijning zal plaatsvinden in het Lokaal sportakkoord. Door het vaststellen van deze visie worden dus nog niet de budgetten vastgesteld, hiervoor ontvangt u in een later stadium, samen met het Lokaal Sportakkoord een apart raadsvoorstel.

2. LEESWIJZER

In de bijlage treft u landelijke onderzoeksgegevens en trends en ontwikkelingen aan die daar waar mogelijk worden vergeleken met de situatie in Maasgouw. Niet alles kunnen we vergelijken omdat wij in de afgelopen jaren geen cijfers hebben bijgehouden en opgevraagd.

In die gevallen wordt er vanuit gegaan dat de situatie in Maasgouw niet ver afwijkt van de situatie elders in het land. Daarnaast zitten de verslagen van de bijeenkomsten met de sportverenigingen in de bijlage. Een belangrijke bron voor de totstandkoming van deze visie.

In hoofdstuk 3 wordt de visie voor Maasgouw, op basis van de beschikbare informatie weergegeven. Hoewel sporten en bewegen een heel breed begrip is, wordt in deze visie hoofdzakelijk het verenigingsleven belicht. Dit komt onder meer doordat de accommodaties van de verenigingen en de toenemende leegstand een belangrijke aanleiding zijn geweest voor de ontwikkeling van de visie. Ook de landelijke visie op sporten en bewegen zoals weergegeven in het nationaal sportakkoord is mede bepalend geweest voor onze visie, waarbij prioriteiten zijn weergegeven voor de lokale situatie.

In hoofdstuk 4 staat de uitwerking van de visie op hoofdlijnen weergegeven. Door een aanvraag in te dienen voor een lokaal sportakkoord kunnen we samen met een formateur en sportaanbieders verdere invulling geven aan de uitwerking van de visie. Hiervoor ontvangen we een subsidie van de rijksoverheid.

3. VISIE OP SPORT EN BEWEGEN

Op basis van overleg met de sportverenigingen is de volgende algemene visie geformuleerd.

De gemeente Maasgouw wil haar inwoners blijven stimuleren om een leven lang met plezier te (kunnen blijven) sporten/ bewegen door een samenhangend sportaanbod te ontwikkelen in overleg met de verenigingen en in samenwerking tussen de verenigingen en andere aanbieders, gericht op de verschillende leeftijdsfasen en fysieke mogelijkheden. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de strategische doelstelling uit het sociaal domein en de pijlers voor de positieve gezondheid.

3.1 Het belang van sporten en bewegen

Sport en bewegen zijn in de visie van de gemeente Maasgouw essentiële onderdelen voor een fysieke, sociale en gezonde leefstijl. Het principe van positieve gezondheid ('het vermogen om je aan te passen en je eigen regie te voeren in het licht van de sociale, fysieke en emotionele uitdagingen van het leven') sluit daar naadloos bij aan en wordt door de gemeente omarmd.

Sport bevordert de sociale vaardigheden en normen en waarden. Ook bij het tot stand brengen en houden van sociale netwerken heeft sport een belangrijke taak. Zeker in kleine kernen draagt de sport (en de activiteiten die er omheen worden georganiseerd) bij aan de leefbaarheid in het dorp. Niet alleen actieve deelname op prestatieniveau is van belang maar ook alle vrijwilligerstaken, de toeschouwers en het recreatief beoefenen van sport en of beweegactiviteit.

3.2 De rol van het individu

De mens krijgt bij zijn geboorte een natuurlijke bewegingsdrang mee, noodzakelijk om zich fysiek te ontwikkelen en vaardigheden te verwerven om een zelfstandige en succesvolle positie in de maatschappij te kunnen innemen. De condities om te kunnen sporten of bewegen veranderen; elke levensfase kent een mix van mogelijkheden en beperkingen om sport en bewegen te beoefenen. Zo sport de jongste jeugd voornamelijk in verenigingsverband, speelt buiten en krijgt op school lichamelijke oefening. Op het voortgezet onderwijs raken de leerlingen door de vakleerkracht bewegingsonderwijs verder bekend met verschillende takken van sport en spel. In deze leeftijdsfase spelen de vragen van doorgaan met sporten, prestatiegericht of voor sociaal contact een belangrijke rol. De openbare ruimte wordt een belangrijk gebied voor de jeugd.

In de volgende fase gaan werk en gezin een belangrijke rol spelen. Dit is een drukke periode waarin velen werken en zorg combineren. Het wordt wel het spitsuur van het leven genoemd. In deze fase is er een terugval in het sporten/bewegen en velen stoppen zelfs. Degene die nog wel blijven sporten/bewegen doen dit vaker individueel of in informele groepen. Ze maken vaak gebruik van de openbare ruimte.

Bij het ouder worden neemt de sportdeelname toe. Veelal op individuele basis gaat men wandelen, fietsen, joggen, etc. In de leeftijdsfase na 65 jaar beschikt men over meer vrije tijd maar nemen ook de fysieke ongemakken toe. Fietsen, wandelen en zwemmen zijn de meest beoefende sporten. De nieuwe generatie ouderen zal naar verwachting langer actief blijven omdat ze in eerdere leeftijdsfasen ook intensiever met sport en bewegen in aanraking zijn gekomen. Bovendien is het een belangrijke manier om sociale netwerken in stand te houden. Het plezier in sporten is in alle leeftijdsfasen erg belangrijk. Plezier is namelijk de grootste motivatie om deel te nemen aan de sport. Daarnaast kan een mogelijkheid zijn om sociale netwerken in stand te houden zoals ook vanuit het sociaal domein wordt nagestreefd en vorm te geven aan de verschillende pijlers van positieve gezondheid.

3.3 De rol van de sportvereniging/ sportaanbieder

Voldoende bewegen is een verantwoordelijkheid van de individuele inwoners van onze gemeente. De sportverenigingen vertolken hierin een rol: zij vormen als het ware de ruggengraat van de sport.

De verenigingscultuur zoals we die in Nederland kennen is uniek in Europa. Toch zien we de laatste jaren een terugloop van het aantal leden bij de sportverenigingen en kiezen burgers eerder voor individueel sporten en bewegen bij commerciële aanbieders of sporten in de openbare ruimte.

De primaire taak van de vereniging ligt vooral in het overleiden van de structuur waarbinnen op een laagdrempelige manier sport beoefend kan worden. Verenigingen zijn ingesteld op de interesses van de deelnemers, daarmee hangt de hele vrijwilligersinzet samen. Bij een structuur waarbij zelfwerkzaamheid, groepsloyaliteit, democratische besluitvorming en betrokkenheid voorop staan, wordt ook deskundigheid verwacht op totaal andere gebieden (management, milieu, horeca etc.), dan waar de sportclub nu op ingericht is. Hiervoor hebben de verenigingen ondersteuning nodig.

De sportverenigingen in Maasgouw functioneren tevens als belangrijke sociale netwerken en dragen daarom bij aan een positief leefklimaat.

De gemeente Maasgouw ziet sportverenigingen en andere beweegaanbieders als organisaties die een bijdrage leveren aan een samenleving waarbij iedereen de kans krijgt te bewegen en anderen te ontmoeten en zo in staat worden gesteld om een prettig en zinvol leven te leiden.

3.4 De rol van de gemeente in sporten en bewegen

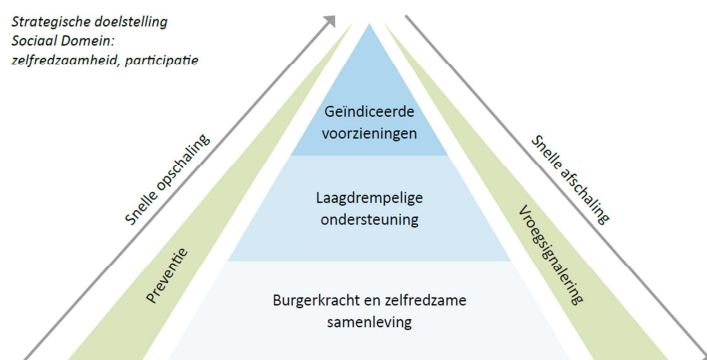
Vanwege het grote intrinsieke en maatschappelijke belang van sporten zoals beschreven in paragraaf 3.1 vindt de gemeente Maasgouw het belangrijk haar inwoners en verenigingen te stimuleren, faciliteren en te ondersteunen, zowel bij hun intrinsieke sport- en bewegingsdoelstelling als bij het vormgeven van de maatschappelijke rol die zij wil spelen. De gemeente werkt er aan om de keuze om te gaan sporten of bewegen zo gemakkelijk mogelijk te maken.

De gemeente ziet de verantwoordelijkheid als drietrapsrakiet: de inwoners zelf zijn verantwoordelijk voor het daadwerkelijk bewegen en sporten (burgerkracht), sportaanbieders verzorgen de sportinfrastructuur (laagdrempelige ondersteuning) en de gemeente heeft een faciliterende, een stimulerende en een regisserende rol (voorzieningen en inrichting buitenruimte). Afhankelijk van de vraag zal de rol van de gemeente anders zijn.

De faciliterende rol van de gemeente richting sportverenigingen uit zich in de sportaccommodaties, subsidies en ondersteuning via sportcoaches. De gemeente is verantwoordelijk voor de realisatie en het beheer van sportaccommodaties tot een bepaald niveau en ten behoeve van verschillende functies op het gebied van sport en bewegen. Sportaanbieders worden gevraagd om creatief te kijken naar de locaties voor sporten en bewegen en zo meer aansluiting te vinden bij de sporter in de openbare ruimte.

Subsidies zijn zowel bedoeld om het sporten bereikbaar en toegankelijk te houden en ook om te stimuleren bij te dragen aan de gemeentelijke doelstellingen.

Bovenstaande rollen sluiten aan bij de Sociaal Domein Piramide en de strategische doelstelling vanuit het sociaal Domein.

Toelichting vanuit sport op de bovenstaande driehoek:

De onderste balk: De inwoners zijn zelf verantwoordelijk voor een gezonde leefstijl/ sporten en bewegen (paragraaf 3.2 en 3.5). Verenigingen en andere sportaanbieders kunnen zelfstandig de activiteiten aanbieden. Om de activiteiten laagdrempelig te houden geeft de gemeente ondersteuning in de vorm van subsidies, accommodaties en ondersteuning van sportcoaches (paragraaf 3.3 en 3.4). Hiermee voorkomen en of vertragen

we dat inwoners eerder specialistische zorg nodig hebben. Vanuit de andere richting beredeneerd hebben mede sporters en trainers een signalerende functie en worden eventuele problemen onderling met elkaar besproken zoals ook de landelijke campagnes benadrukken ("maak het bespreekbaar").

3.5 De rol van ongeorganiseerd sporten en bewegen

Er is al jaren een trend waarneembaar dat door de toenemende individualisering ook de sportbeoefening geconfronteerd wordt met een groeiende vraag naar een meer individuele invulling van activiteiten en vrije tijd. Dit resulteert in een groeiende belangstelling voor ongeorganiseerde sport en/of commerciële sportbeoefening in plaats van de veelal tijds- en plaatsgebonden sportverenigingen.

Wandelen, fietsen, joggen en skeeleren zijn populaire vormen van sport waarbij men zelf de duur en tijdstip van het sporten kan bepalen. Ook beweegtuinen en groepsjoga in parken worden steeds populairder.

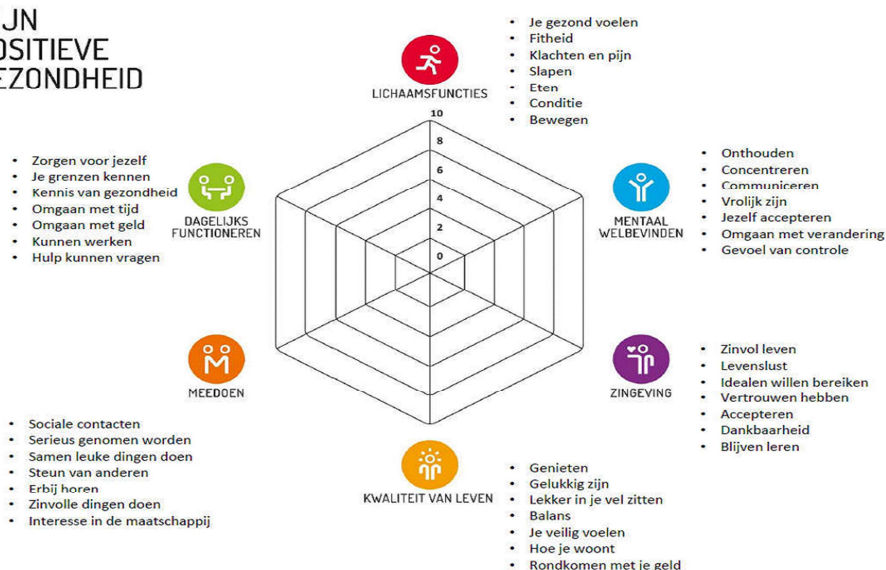
Deze ontwikkeling die zowel landelijk als in Maasgouw waarneembaar is leidt tot de wens om te komen tot realisatie van andere voorzieningen waarbij zowel recreatief en sportief ingespeeld kan worden op wensen van groepen en individuen.

Deze voorzieningen maken het mogelijk dat ongeorganiseerde sport in de directe nabijheid van de woonomgeving kan plaatsvinden en daarom een steeds voornamere rol speelt in het sportgedrag.

Ook veel volwassenen en ouderen kiezen er voor te gaan sporten/bewegen in ongeorganiseerd verband. Dit komt enerzijds voort uit de bovenstaande ontwikkeling, anderzijds omdat het aanbod van de verenigingen niet aansluit bij de wensen en behoeften van deze groep. Deze groep ongeorganiseerde sporters maakt veel gebruik van de openbare ruimte maar heeft ook de weg gevonden naar de fitnesscentra. Met het nieuwe beleid wil de gemeente stimuleren dat de sportverenigingen zich ook op ongeorganiseerde sporters te richten en hun aanbod af te stemmen op de doelgroep.

Uit oogpunt van positieve gezondheid, vorming en ontplooiing wil de gemeente Maasgouw het mogelijk maken en bevorderen dat alle inwoners aan enige vorm van sport en/of bewegen kunnen doen.

MIJN POSITIEVE GEZONDHEID

4. DE UITWERKING OP HOOFDLIJNEN

Met het nationaal sportakkoord wil de nationale overheid bereiken dat iedereen plezier in sport kan hebben. Nu en in de toekomst. Ongehinderd, in een veilige en gezonde omgeving. Een leven lang. Als sporter, vrijwilliger en/of toeschouwer.

Voor de uitwerking op hoofdlijnen van deze visie is daarom gekozen om aan te sluiten bij de landelijke thema's uit het Nationaal sportakkoord zodat deze visie kan dienen als grondlegger voor het Lokaal sportakkoord.

4.1 Inclusief sporten en bewegen

Het belang vanuit de gemeente is om burgers een leven lang te laten sporten in een omgeving die tevens zorgt voor sociale cohesie. Sporten en bewegen moet toegankelijk zijn voor alle inwoners en daarvoor moet aanbod aanwezig zijn dat aansluit bij de mogelijkheden en wensen van de inwoners. Om dit mogelijk te maken dient er naast het traditionele aanbod, ook ander aanbod te ontstaan. In het nationaal sportakkoord wordt dit Inclusief sporten en bewegen genoemd.

Vanuit de sessies met sportverenigingen is naar voren gekomen dat verenigingen behoefte hebben aan ondersteuning. Het werven van nieuwe doelgroepen, kader, maar ook praktische zaken als pay-rolling en ledenadministratie zijn genoemd.

De ondersteuning moet gericht zijn op: professionalisering, maatschappelijke betrokkenheid en vrijwilligersbeleid. Doel hierbij is het ontwikkelen van vitale, goed georganiseerde en maatschappelijk betrokken sportverenigingen.

De maatschappelijke rol zal er onder andere uit bestaan dat de verenigingen een aanbod hebben voor (kwetsbare) doelgroepen. Werving van groepen in een kwetsbare positie (ouderen, mensen met een beperking) wordt gezien als sport- beweegstimulering.

4.1.1 Sportstimulering en sport in relatie tot positieve gezondheid en zorg (waaronder JOGG)

Via het stimuleren van verantwoorde sportbeoefening kan een gezonde leefstijl worden bevorderd en bewegingsarmoede worden tegengegaan. Sport en bewegen kunnen een bijdrage leveren aan het verminderen van specifieke gezondheidsaandoeningen, zowel preventief als curatief. Sport en bewegen zorgt ervoor dat de kwaliteit van leven beter wordt, de lichaamsfuncties goed blijven en inwoners blijven meedoen.

Voor overgewicht/obesitas, diabetes en hart- en vaatziekten is wetenschappelijk aangetoond dat sport een positief effect heeft op zowel de bestrijding als voorkoming van deze aandoeningen.

In het kader van sport en gezondheid worden in Nederland de beweegrichtlijnen gehanteerd. In het onderstaande vlak staat de Nederlandse beweeglijn voor volwassenen.

Het beweegaanbod van de gemeente is erop gericht dat zoveel mogelijk mensen voldoen aan de Nederlandse beweegrichtlijn.

- *Bewegen is goed, meer bewegen is beter*
- *Minstens 150 minuten per week aan matig intensieve inspanning, verspreid over diverse dagen. Langer, vaker en/of intensiever bewegen geeft extra gezondheidsvoordeel.*
- *Minstens tweemaal per week spier- en botversterkende activiteiten, voor ouderen gecombineerd met balansoefeningen.*
- *Voorkom veel stilzitten.*

Voor kinderen geldt dat de richtlijn voor minimaal een matig intensieve inspanning van 1 uur per dag en minstens driemaal per week spier- en botversterkende activiteiten.

4.1.2 Verenigingsondersteuning

Verenigingsondersteuning is erop gericht om sportverenigingen te ondersteunen op onder andere het gebied van professionalisering, maatschappelijke betrokkenheid en vrijwilligersbeleid, met als doel vitale, goed georganiseerde en maatschappelijk betrokken sportverenigingen te krijgen. Op termijn zullen de verenigingen in staat moeten zijn de maatschappelijke rol grotendeels zelfstandig te kunnen vervullen.

Hierdoor komt de vereniging (weer) midden in de maatschappij te staan en maakt zij voor veel inwoners onderdeel uit van het sociale netwerk. Dit kan alleen als de activiteiten van de verenigingen breder te zijn dan

enkel de eigen tak van sport en inspelen op de veranderende behoefte van (beoogde) leden. Daarbij is ook de onderlinge samenwerking tussen verenigingen van belang en de samenwerking met het onderwijs, zorgaanbieders en bedrijfsleven en overige instanties.

Wat willen we bereiken met sportstimulering en verenigingsondersteuning?

1. Sportaanbod en deelname vergroten van groepen in een kwetsbare positie (o.a. ouderen, mensen met een beperking, minima). Vanuit de landelijke overheid komt een “Code goed sportbestuur” voor sportaanbieders. Onderdeel daarvan is deze genoemde diversiteit.
2. Sportaanbod en -deelname vergroten van groepen waar de uitval groot is (leeftijdsgroep 13-16 en 25-40 jaar).
4. Vergroting van samenwerking tussen verenigingen onderling en met scholen, beweegcoaches, welzijnsorganisaties, zorginstellingen, bedrijfsleven en (zorg) organisaties die actief zijn in de gemeente.

Ondersteuning bieden op het gebied van:

- Organisatie/ management van de vereniging (administratie, kader etc.).
- Werven, behouden en goed inzetten van vrijwilligers, passend bij de moderne manier van leven.
- Omgaan met/ inspelen op (veranderende) wet- en regelgeving.
- Uitbreiding van het sportaanbod naar andere doelgroepen
- Ondersteunen bij het beter benutten van de accommodatie
- Compensatie voor leden in een armoede situatie

Hoe willen we dat bereiken?

- Landelijke ondersteuning voor sportbesturen via bonden, de sportlijn vanuit het Nationaal Sportakkoord.
- Sportkennismakingsprogramma voor doelgroepen in een kwetsbare positie (strippenkaarten).
- Ontwikkelen van een sportkennismakingsprogramma samen met de verenigingen en maatschappelijke organisaties (basisscholen, ouderenbonden, zorgaanbieders, jeugdwerk etc.).
- Inzetten van buurtsportcoaches op specifieke vragen vanuit de verenigingen en die aansluiten bij de gemeentelijke doelstellingen. Een uitbreiding van de buurtsportcoach regeling is hiervoor noodzakelijk.
- Meer afstemming tussen combinatiefunctionarissen/ buurtsportcoaches en JOGG regisseurs om een diverser aanbod te ontwikkelen voor alle doelgroepen.
- Regulier overleg voeren met alle verenigingen op basis van thema's om daarmee de samenwerking te vergroten tussen verenigingen en andere organisaties binnen de gemeente.
- Subsidieregeling voor leden in een armoede situatie.

4.2 Duurzame sportinfrastructuur

We willen kunnen beschikken over een goed werkende en duurzame sportinfrastructuur. Het gaat hier om de sportaccommodaties (binnen en buiten) waar onze verenigingen gebruik van maken, maar ook over zwembaden, parken, speeltuinen en trapveldjes in de kernen.

4.2.1 Visie op sportaccommodaties

De sportvoorzieningen die in eigendom zijn bij de gemeente, worden via vaste, door de raad vastgestelde tarieven in gebruik gegeven aan sportverenigingen en andere gebruikers voor het trainen en spelen van competitie.

De accommodaties worden periodiek gekeurd en voldoen aan de eisen die de NOC*NSF stelt aan de accommodatie.

In alle kernen zijn sport/ dan wel beweeg voorzieningen aanwezig waarop recreatief en ongeorganiseerd bewogen kan worden. De accommodaties geven de mogelijkheid om op een laagdrempelige manier te kunnen voldoen aan de beweegrichtlijnen.

Rolopvatting gemeente

Zoals eerder aangegeven is “voldoende bewegen” allereerst een verantwoordelijkheid van het individu, kan uitgedaagd worden door de sportaanbieder (waarin individuen zich hebben verenigd) en ten slotte gefaciliteerd door de gemeente.

Hieruit volgt dat de gemeente geen rol voor zichzelf ziet weggelegd voor het commercieel exploiteren van sportaccommodaties. De ondersteunende rol van de gemeente is beperkt tot niet commerciële en niet zelfvoorzienende multifunctionele accommodaties die als noodzakelijke basis worden gezien voor het sporten en bewegen.

Voor die takken van sport waar op dit moment nog geen (regionale) voorziening aanwezig is maar wel aantoonbare behoefte aan is, wordt in overleg met de regio gezocht de naar mogelijkheden om dit te realiseren.

De beschikbare sportaccommodaties die (mede) door de gemeente worden gerealiseerd, beheerd en onderhouden, worden verantwoord en efficiënt ingezet voor alle inwoners. Daarbij kan gedacht worden aan gebruik van (buiten)sportaccommodaties door de buurt, scholen, jeugdwerk, andere sportverenigingen of individuele sporters zonder lidmaatschap. Het gaat om maatschappelijk kapitaal dat zo breed mogelijk moet worden ingezet om een zo hoog mogelijk maatschappelijk rendement te realiseren.

4.2.1 Realiseren van sportaccommodaties

Conform de visie van de gemeente zoals hierboven beschreven zijn sportverenigingen of individuen die een nieuwe sportaccommodatie willen (of uitbreiding van de bestaande) in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor het realiseren van die accommodatie.

Voorwaarde voor gemeentelijke ondersteuning bij het realiseren van sportaccommodaties is dat deze zo veel als mogelijk ingezet kunnen worden voor onderwijs, maatschappelijke doeleinden en sport/ beweegactiviteiten voor verschillende doelgroepen (ouderen, mensen met een functiebeperking, jeugd). Daarnaast moet de accommodatie geschikt zijn voor meerdere sporten. In iedere kern moet minimaal één sport danwel beweegvoorziening aanwezig zijn.

Dit leidt tot de volgende beleidsuitgangspunten:

- Bij het realiseren van nieuwe sportaccommodaties zijn individuen en verenigingen in eerste instantie zelf verantwoordelijk.*
- In het geval van commercieel te exploiteren sportaccommodaties speelt de gemeente geen rol.*
- De gemeente is bereid (financieel of randvoorwaardelijk) mee te werken aan het realiseren van sportaccommodaties voor zover dit een basisvoorziening betreft en als wordt aangetoond dat de accommodatie ook wordt ingezet voor andere maatschappelijke doeleinden. De hoogte van de financiële bijdrage zal mede afhangen van de zelfwerkzaamheid en inzet bij het realiseren en in stand houden van de betreffende accommodatie.*
- Gemeentelijke sportaccommodaties worden zoveel mogelijk multifunctioneel gerealiseerd en er wordt ingezet op een hoge bezettingsgraad, ook als dit leidt tot afstoten van bestaande accommodaties. Voor regionale sporten (sporten met leden uit een grotere regio) worden accommodaties in afstemming met de regio gerealiseerd.*

4.2.2 Beheer en onderhoud van gemeentelijke accommodaties

De gemeente is verantwoordelijk voor de kwaliteitseisen voor beheer en onderhoud van gemeentelijke binnen- en buitensportaccommodaties voor zover deze bij de basisvoorzieningen horen.

De uitvoering van het dagelijks beheer en onderhoud kan verschillen per accommodatie, afhankelijk van het gebruik.

De gemeente voert het beheer en onderhoud zelf uit of besteedt dat uit aan een derde partij. Dit kunnen (sport)verenigingen zijn, stichtingen of commerciële partijen. Daarbij wordt de regie gevoerd door de gemeente en stelt de gemeente kwaliteitseisen.

Bij de buitensport maakt de gemeente onderscheid naar onderdelen van de accommodatie die nodig zijn voor de beoefening van de sport (velden, kleed- en wasgelegenheden en trainingsvelden). Onderhoud en beheer van andere onderdelen van de buitensportaccommodaties komen voor rekening van de gebruiker.

Dit leidt tot de volgende beleidsuitgangspunten.

- De gemeente is verantwoordelijk voor kwaliteitseisen voor beheer en onderhoud van de binnensportaccommodaties met alle daarbij horende sportmaterialen, voor zover het sportzalen zijn en deze tevens beschikbaar voor onderwijsdoeleinden.
- Daarnaast is de gemeente ook verantwoordelijk voor sportvelden, trainingsverlichting waar activiteiten plaatsvinden met een maatschappelijk karakter.
- De gemeente is ook verantwoordelijk voor kleed- en wasruimten voor sportaccommodaties waar competitiewedstrijden plaatsvinden.
- De gemeente draagt in overleg met de verenigingen beheer en onderhoudstaken over aan verenigingen/stichtingen.

4.2.3 Beschikbaar stellen en toegankelijkheid van gemeentelijke accommodaties

Gemeentelijke sportaccommodaties worden verhuurd aan partijen die daar willen sporten en bewegen. Veelal betreft het sportverenigingen en scholen, maar ook particulieren of andere organisaties kunnen een accommodatie huren/ gebruiken.

Tot op heden worden de sportaccommodaties verhuurd tegen een gereduceerd tarief (op dit moment ongeveer gelijk aan de prijzen in de regio). In de praktijk kosten de accommodaties dus meer dan de huur opbrengt waardoor er gesproken kan worden van een indirecte subsidie aan de verenigingen.

Deze subsidievorm is noodzakelijk om het sporten en bewegen laagdrempelig te houden voor alle inwoners. Onderling gebruik en betere benutting van de accommodaties wordt nagestreefd.

Over de visie van de gemeente op de subsidies wordt verwezen naar 4.4.2.

4.2.4 Zwembaden

In de gemeente Maasgouw zijn, buiten de dag stranden, 2 buitenbaden aanwezig (Weerderhof in Linne en Eurobad in Maasbracht). Beide baden voorzien in een behoefte maar ervaren wel concurrentie van andere baden in de omgeving en de dag stranden.

De beide buitenbaden worden verhuurd aan stichtingen (Eurobad aan Stichting Menswel Beheer Maasgouw, Weerderhof aan stichting Weerderhof). Een flink aantal jaren geleden zijn afspraken gemaakt met zwembad Weerderhof, een drietal jaren geleden met SMBM. Het verschil in benadering door de gemeente van beide baden is erg groot en komt voort uit besluiten uit het verleden. Beide baden bereiken een andere doelgroep en voorzien daarmee ook beide in een andere behoefte.

Voorgesteld wordt om bij allebei de baden de kosten voor het groot onderhoud aan installaties en speeltoestellen te vergoeden waardoor de stichtingen gelijk behandeld worden. Daarnaast wordt voorgesteld om 1 van de baden van het eurobad buiten gebruik te stellen en het terrein te herinrichten in combinatie met de verbouwing van de Andreashal.

In het Lokaal Sportakkoord wordt verder uitgewerkt hoe de zwembaden/ speeltuinen ook buiten het zwemseizoen toegankelijk kunnen worden.

Wat willen we bereiken met een beleid op sportaccommodaties?

- Gemeentelijke accommodaties die zo efficiënt en verantwoord mogelijk worden ingezet ten behoeve van een zo breed mogelijke maatschappelijke taak.
- Beheer en onderhoud van de buitensportaccommodaties wordt zo veel mogelijk door verenigingen/ vrijwilligers zelf vormgegeven.
- Beheer en onderhoud van de zwembaden gelijk trekken waarbij de gemeente verantwoordelijk is voor het groot onderhoud van de installaties en de speeltoestellen.
- Eenduidige regelgeving voor ondersteuning bij realisatie van nieuwe/ uitbreiding van accommodaties.

Hoe gaan we dat bereiken?

- Leegroosteren van binnensportaccommodaties en overgaan tot afstoten.
- Overdracht van onderhoudswerkzaamheden bij buitensportaccommodaties aan de vereniging of groep van vrijwilligers.
Regelmatige evaluatie van de beheersvormen om de kwaliteit en dienstverleningsniveau in stand te houden.
- Clustering van competitiesporten daar waar behoefte is bij verenigingen.
- Behoud van (delen van) vrijkomende sportterreinen voor de beweegbehoefte van inwoners in de kernen en uitwijkmogelijkheid voor de competitiesport waarbij het onderhoud door de gemeente wordt afgebouwd.
- Sluiting van een van de buitenbaden bij het Eurobad om minder water ter beschikking te hebben.
- Gelijke behandeling in onderhoud voor zwembad Weerderhof.

4.3 Sporten en bewegen in de openbare ruimte.

Steeds meer mensen sporten en bewegen in de openbare ruimte. Zoals wandelen, fietsen, hardlopen, bootcamps of joga. Het is van belang om samen met de evaluatie van het speelruimtebeleid en bij projecten voor herinrichting van de openbare ruimte rekening te houden met deze behoefte en de ruimte beweegvriendelijk in te richten.

Ook de bestaande sportvoorzieningen kunnen opengesteld worden om ongeorganiseerd te sporten en bewegen. In Linne loopt een pilot op dit moment waarbij het sportpark (kunstgras) is opgesteld. De ervaringen tot nu toe zijn positief. De voetbalvelden van Stevensweert en Ohe en Laak zijn al langer toegankelijk voor inwoners. Ook hier zijn de ervaringen positief. Vanuit een particulier initiatief is een sportcontainer geplaatst in Maasbracht en een beweegtuin in Linne in de openbare ruimte, die daarmee ook vrij toegankelijk is voor alle inwoners. Ook hiermee zijn de eerste ervaringen positief.

Wat willen we bereiken met sport en bewegen in de openbare ruimte?

Laagdrempelige voorzieningen waar iedereen op zelf gekozen tijdstippen kan sporten en bewegen.

Hoe gaan we dat bereiken?

Openstelling van de buitensportaccommodaties in overleg met de verenigingen om ongeorganiseerd te bewegen meer mogelijk te maken.

Bij de evaluatie van het speelruimtebeleid zal aandacht worden geschonken aan dit onderdeel

4.4 Vitale aanbieders

We willen de aanbieders van sport en bewegen toekomstbestendig maken. Verenigingen kunnen sterker worden door hun sport- en beweegaanbod te verbreden. Door zich ondernemender te gedragen.

Via de ondersteuning zoals genoemd bij Inclusief sporten en bewegen (4.1) en subsidies (4.4.1) kan de gemeente verenigingen ondersteunen bij deze ontwikkelingen.

4.4.1 Visie op sportsubsidies

Sportsubsidies maken een onderdeel uit van een mix aan middelen die de gemeente heeft om uitvoering te (laten) geven aan haar sportbeleid. Het gemeentelijk subsidiebeleid is nu voor een groot deel gekoppeld aan jeugdleden (woonachtig in Maasgouw) van een sportvereniging.

Zoals al in hoofdstuk 3 staat aangegeven worden op de sportaccommodaties indirecte subsidies beschikbaar gesteld, doordat het huurtarief niet kostendekkend is.

In de nieuwe visie gaan we ervan uit dat de subsidie beschikbaar wordt gesteld op basis van gerealiseerde output en outcome. In dat kader komen in de toekomst alleen partijen die een bijdrage leveren aan de gemeentelijke visie op sporten en bewegen (de outcome), zoals in deze nota is verwoord, in aanmerking voor subsidie en wordt die subsidie mede bepaald door de output (specifieke activiteiten die worden geleverd), waarover jaarlijks (of tweejaarlijks) verantwoording moet worden afgelegd.

De gemeente maakt dus een omslag van inputsubsidie naar outputsubsidie.

Subsidie kan beschikbaar worden gesteld ten behoeve van kwetsbare groepen, ter bevordering van de gezondheid en ter bevordering van clustering van de competitie sporten.

De wijze waarop dit gaat gebeuren wordt verwerkt in een nieuwe beleidsregel sport die in het Lokaal sportakkoord een plek krijgt.

4.4.2 Sportsubsidies voor maatschappelijke taken

Met het beschikbaar stellen van een indirecte subsidie (blijven handteren van een laag huurtarief), worden alle sportverenigingen en organisaties in Maasgouw in staat geacht om aan de centrale doelstelling te voldoen, namelijk sport en bewegen aan te bieden aan inwoners van de gemeente Maasgouw.

Bij de omvorming van de huidige subsidie kunnen verenigingen uiteraard nog steeds aanspraak maken op die sportsubsidie. Hierbij wordt uitgegaan dat sporten voor alle inwoners belangrijk is en dus een algemene ledensubsidie beschikbaar komt voor alle leden.

Daarnaast komen subsidies beschikbaar voor het opzetten van activiteiten voor bijzondere doelgroepen en dient daarbij als uitgangspunt dat deze activiteiten een bijdrage leveren aan de subdoelen die de gemeente ziet voor sportverenigingen en genoemd staan in de paragraaf “sportstimulering en verenigingsondersteuning”.

Hieruit volgen de volgende beleidsuitgangspunten:

1. Om voor een subsidie in aanmerking te komen dient een vereniging aan te tonen een bijdrage te leveren aan de subdoelen die de gemeente stelt voor sportverenigingen.
2. De sportsubsidie voor leden passen binnen het huidige beschikbare subsidiebudget voor sportverenigingen.
3. Voor het opzetten van nieuwe sportactiviteiten voor bijzondere doelgroepen worden extra middelen toegevoegd aan het sportbudget.

4.4.3 Sportsubsidies voor kaderondersteuning

Verenigingen werken met veelal vrijwilligers die voortkomen uit het eigen ledenbestand. Om een goed sportaanbod te kunnen realiseren is het wenselijk om dit vrijwillig kader op te leiden, zeker ook gelet op de begeleiding van bijzondere doelgroepen.

Verenigingen kunnen ondersteuning krijgen in de vorm van een subsidie voor de opleiding van kader. Ook dit wordt uitgewerkt in het Lokaal sportakkoord.

Wat willen we bereiken met vitale aanbieders?

Sportdeelname voor alle inwoners mogelijk maken om daarmee een bijdrage te leveren aan gezonde en fitte inwoners die participeren in de maatschappij en in staat worden gesteld om eigen netwerken te ontwikkelen.

Hoe willen we dat bereiken?

Nieuwe regels voor subsidie invoeren waarbij aan de gestelde voorwaarden moet worden voldaan.

Deze nadere beleidsregels zullen op basis van de bovenstaande uitgangspunten door het college worden vastgesteld.

4.5 Positieve Sportcultuur

Sporten moet leuk zijn, veilig, eerlijk en zorgeloos. Plezier in sport is het fundament voor een leven lang sporten. Via het Nationaal sportakkoord zijn door het Ministerie van VWS extra gelden beschikbaar gesteld om sportbestuurders extra te kunnen coachen en trainers en scheidsrechters om te scholen tot spelbegeleiders. Verenigingen krijgen ook extra ondersteuning voor het opzetten van integriteitsbeleid. Het aanbod aan de verenigingen wordt verzorgd door de sportbonden.

Als gemeente Maasgouw kunnen we verenigingen stimuleren om van dit aanbod gebruik te maken.

Op dit moment worden in Maasgouw de verenigingen al ondersteund om pesten op de vereniging tegen te gaan, ouders langs de kant aan te spreken op gedrag, gezonde sportkantines, rookvrije sportaccommodaties etc.

Wat willen we bereiken met een positieve sportcultuur

Een veilige en aangenaam klimaat om de sport in te beoefenen. Waar sporten naast prestatie ook plezier betekent.

Hoe willen we dat bereiken

Stimuleren van de verenigingen om gebruik te maken van de landelijke trainingen die hiervoor worden aangeboden. Bemiddelen om de trainingen lokaal/regionaal te verzorgen zodat de tijdsinvestering minimaal blijft.

4.6 Van jongs af aan vaardig in bewegen

De bewegingsvaardigheid van onze kinderen neemt af hebben onderzoekers aangetoond.

Slechts 18% van de jongeren in de gemeente Maasgouw voldoet aan de Nederlandse Norm gezond bewegen

Basisscholen worden in staat gesteld om gebruik te maken van de sportcoaches die sportlessen aanbieden op basisscholen. Hiervoor is 1,5 FTE van de formatie sportcoaches beschikbaar. Dit aanbod kan worden verruimd met kennismakingslessen door sportverenigingen zodat alle kinderen uit de gemeente Maasgouw in aanraking komen met verschillende beweegvormen en de beweegachterstand afneemt. De JOGG regisseurs vragen bij scholen aandacht voor voldoende bewegen en gezonde voeding zodat de gezonde leefstijl toeneemt. Het aanbod van de JOGG regisseurs wordt in de komende jaren uitgebreid naar de doelgroep 0-4 jaar.

Wat willen we hiermee bereiken

- Afname van de bewegingsarmoede.
- Meer kinderen voldoen aan de landelijke richtlijn voor gezond bewegen.

Hoe willen we dat bereiken

- Aansluiten bij de landelijke campagne die wordt gelanceerd om de beweegrichtlijn voor iedereen bekend te maken.
- Beweegprogramma voor kinderen onder 6 jaar (zie ook JOGG beleidsplan)
- Het jeugdfonds sport en cultuur verlaagd landelijk de leeftijdsgrens van 4 naar 2 jaar waardoor ook ouders met een kleine beurs jonge kinderen al met bewegen in aanraking kunnen laten komen.

4.7 Topsport

De gemeente Maasgouw kent geen professionele sportorganisaties, maar wel een aantal verenigingen en individuele sporters die op het hoogste amateurniveau en professioneel actief zijn en deelnemers aan WK's EK's en Olympische spelen. Deze topsporters dienen als voorbeeld en ambassadeur voor de inwoners van onze gemeente, maar zoals gesteld in de visie richt de gemeente Maasgouw zich hoofdzakelijk op de breedtesport (iedereen moet kunnen bewegen).

In de regio wordt samengewerkt met Topsport Limburg. Een organisatie die topsporters ondersteunt maar ook talenten scouten op de basisscholen. In Maasgouw doen nagenoeg alle basisscholen mee aan het project: "Je talent ontdekken is fun".

Beleidsuitgangspunten zijn daarom:

- Het realiseren van accommodaties voor topsport vindt plaats op basis van provinciale richtlijnen en in afstemming met de regio.
- Topsportondersteuning voor zowel A, B- HP status is een aangelegenheid van de sporter zelf, de sportbond en het NOC*NSF.
- De gemeente wenst niet de kosten voor eventuele topsportbeoefening voor haar rekening te nemen.
- We zijn trots op onze kampioenen en topsporters en willen dit uitdragen.

Wat willen we bereiken met topsport

Een voorbeeldfunctie voor al onze inwoners waar we trots op kunnen zijn.

Kinderen met talenten op het gebied van sport de kans bieden om dit te laten zien.

Hoe willen we dat bereiken

Deelname aan het project: "Je talent ontdekken is fun" via Topsport Limburg.

Huldiging van de sportkampioenen 1x per twee jaar met een speciale oorkonde en prijs (nog nader uit te werken samen met de sportaanbieders in het Lokaal sportakkoord).

SAMENVATTING

Algemene visie:

De gemeente Maasgouw wil haar inwoners blijven stimuleren om een leven lang met plezier te (kunnen blijven) sporten/ bewegen door een samenhangend sportaanbod te ontwikkelen in overleg met de verenigingen en in samenwerking tussen de verenigingen en andere aanbieders, gericht op de verschillende leeftijdsfases en fysieke mogelijkheden. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de strategische doelstelling uit het sociaal domein en de pijlers voor de positieve gezondheid.

De gemeente Maasgouw ziet sportverenigingen en andere beweegaanbieders als organisaties die een bijdrage leveren aan een samenleving waarbij iedereen de kans krijgt te bewegen en anderen te ontmoeten en zo in staat worden gesteld om een prettig en zinvol leven te leiden.

Uit oogpunt van positieve gezondheid, vorming en ontplooiing wil de gemeente Maasgouw het mogelijk maken en bevorderen dat alle inwoners aan enige vorm van sport en/of bewegen kunnen doen.

Beleidsuitgangspunten:

Sportstimulering:

Het beweegaanbod van de gemeente is erop gericht dat zoveel mogelijk mensen voldoen aan de Nederlandse beweegrichtlijn.

- Bewegen is goed, meer bewegen is beter
- Minstens 150 minuten per week aan matig intensieve inspanning, verspreid over diverse dagen. Langer, vaker en/of intensiever bewegen geeft extra gezondheidsvoordeel.
- Minstens tweemaal per week spier- en botversterkende activiteiten, voor ouderen gecombineerd met balansoefeningen.
- Voorkom veel stilzitten.

Voor kinderen geldt dat de richtlijn voor minimaal een matig intensieve inspanning van 1 uur per dag en minstens driemaal per week spier- en botversterkende activiteiten.

Sportaccommodaties:

De beschikbare sport- en beweegaccommodaties die (mede) door de gemeente worden gerealiseerd, beheerd en onderhouden, worden verantwoord en efficiënt ingezet voor alle inwoners. Daarbij kan gedacht worden aan gebruik van (buiten)sportaccommodaties door de buurt, scholen, jeugdwerk, andere sportverenigingen of individuele sporters zonder lidmaatschap. Het gaat om maatschappelijk kapitaal dat zo breed mogelijk moet worden ingezet om een zo hoog mogelijk maatschappelijk rendement te realiseren.

Beleidsuitgangspunten voor het realiseren sport- en beweegaccommodaties:

- Bij het realiseren van nieuwe sportaccommodaties zijn individuen en verenigingen in eerste instantie zelf verantwoordelijk.
- In het geval van commercieel te exploiteren sportaccommodaties speelt de gemeente geen rol.
- De gemeente is bereid (financieel) mee te werken aan het realiseren van sportaccommodaties voor zover dit een basisvoorziening betreft en als wordt aangetoond dat de accommodatie ook wordt ingezet voor andere maatschappelijke doeleinden.
- Gemeentelijke sportaccommodaties worden zoveel mogelijk multifunctioneel gerealiseerd en er wordt ingezet op een hoge bezettingsgraad, ook als dit leidt tot afstoten van bestaande accommodaties. Voor regionale sporten (sporten met leden uit een grotere regio) worden accommodaties in afstemming met de regio gerealiseerd.

Beleidsuitgangspunten voor het beheer en onderhoud van gemeentelijke sport- en beweegaccommodaties:

- De gemeente is verantwoordelijk voor kwaliteitseisen voor beheer en onderhoud van de binnensportaccommodaties met alle daarbij horende sportmaterialen, voor zover het sportzalen zijn en deze tevens beschikbaar voor onderwijsdoeleinden.
- Daarnaast is de gemeente ook verantwoordelijk voor sportvelden, trainingsverlichting waar activiteiten plaatsvinden met een maatschappelijk karakter.

- De gemeente is ook verantwoordelijk voor klee- en wasruimten voor sportaccommodaties waar competitiewedstrijden plaatsvinden.
- De gemeente draagt in overleg met de verenigingen beheer en onderhoudstaken over aan verenigingen.

Beleidsuitgangspunten voor subsidies:

- Om voor een subsidie in aanmerking te komen dient een vereniging aan te tonen een bijdrage te leveren aan de subdoelen die de gemeente stelt voor sportverenigingen.
- De sportsubsidie voor leden passen binnen het huidige beschikbare subsidiebudget voor sportverenigingen.
- Voor het opzetten van nieuwe sportactiviteiten voor bijzondere doelgroepen worden extra middelen toegevoegd aan het sportbudget.

Beleidsuitgangspunten voor topsport:

- Het realiseren van accommodaties voor topsport vindt plaats op basis van provinciale richtlijnen en in afstemming met de regio.
- Topsportondersteuning voor zowel A, B- HP status is een aangelegenheid van de sporter zelf, de sportbond en het NOC*NSF.
- De gemeente wenst niet de kosten voor eventuele topsportbeoefening voor haar rekening te nemen.
- We zijn trots op onze kampioenen en topsporters en willen dit uitdragen.

PROCES

Activiteit	wanneer	Met wie
Raadplegen sportverenigingen	December 2018	Sportaanbieders
Schriftelijke enquête	Januari/maart 2019	sportaanbieders
Themasessie gemeenteraad	7 mei 2019	gemeenteraad
Opstellen concept	april/juli 2019	Direct betrokkenen
Afstemmen regio en landelijk beleid	Juni/ juli 2019	(regio) collega's
Interne afstemming	Augustus 2019	Collega's sociaal domein, beheer openbare ruimte en ruimte.
Afstemming college 2 ^e termijn	November 2019	College
Terugkoppeling sportaanbieders	November 2019	Sportaanbieders
Aanvraag Lokaal sportakkoord	8 november 2019	Ambtelijk
Raadplegen WMO en participatieraad	Januari 2020	WMO raad/ participatieraad
Vaststelling beleid door college	februari 2020	college
Vaststelling beleid door gemeenteraad	maart 2020	gemeenteraad
Opstellen Lokaal Sportakkoord	Januari/ maart 2020	Sportformateur
Aanvraag uitvoeringsgelden	April 2020	Ambtelijk

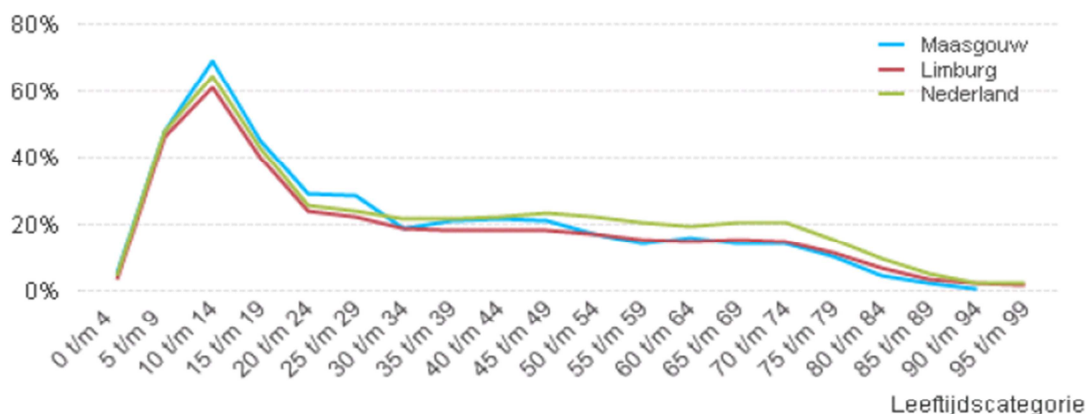
BIJLAGE 1. INFORMATIE VERENIGINGEN EN SAMENVATTING OPGEHAALDE INFORMATIE

CIJFERS EN TRENDS.

Bevolking op 1 januari, toename 2014-2030*	Limburg	Noord-Limburg	Midden-Limburg	Westelijke Mijnstreek	Parkstad Limburg	Maastricht en Mergelland
0 tot 10 jaar	-2,0%	-1,2%	-1,9%	-8,2%	-13,1%	16,4%
10 tot 20 jaar	-22,1%	-20,8%	-20,5%	-28,2%	-19,0%	-24,9%
20 tot 35 jaar	-13,6%	-7,1%	-10,4%	-17,1%	-22,5%	-12,9%
35 tot 50 jaar	-17,6%	-18,6%	-17,4%	-24,2%	-20,2%	-7,7%
50 tot 65 jaar	-20,7%	-14,6%	-17,3%	-24,5%	-24,9%	-24,9%
65 tot 80 jaar	29,9%	36,8%	33,9%	28,6%	25,8%	23,0%
80 jaar en ouder	69,8%	85,3%	83,6%	64,4%	50,7%	65,5%
Totaal*	-5,1%	-1,9%	-2,4%	-9,2%	-9,7%	-3,9%

Uit bovenstaande tabel blijkt dat over de totale provincie de bevolkingsprognose negatief is in de komende 10 jaar. Hoewel de totale krimp in onze regio meevalt (-2,4%) is terugloop het hoogst bij de 10-20 jarigen. De groep vanaf 65 jarigen neemt sterk toe.

Vergelijking ledenpercentage gemeente Maasgouw, provincie Limburg en Nederland (2017)

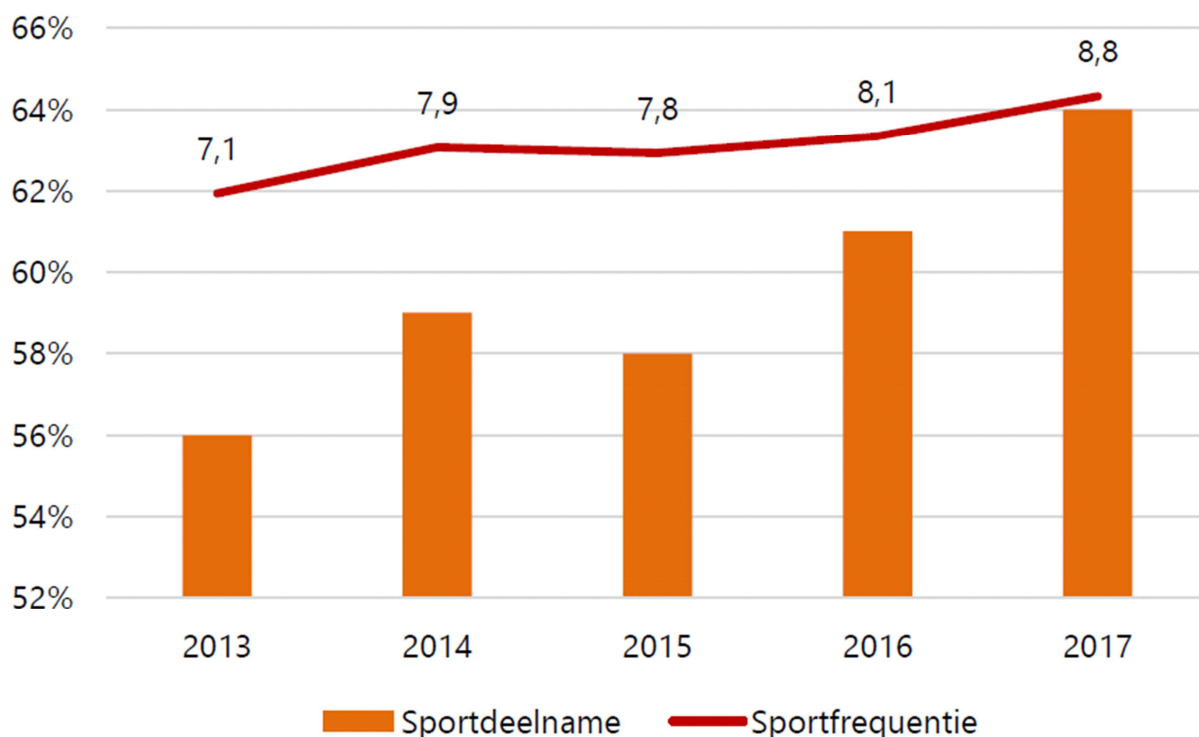

Toelichting:

Het ledenpercentage in de gemeente Maasgouw vergeleken met het ledenpercentage in de provincie Limburg en Nederland. Over de hele bevolking genomen is het ledenpercentage in Nederland 25,6%. In de provincie Limburg betreft dit 20,9% en in de gemeente Maasgouw is dit 22,2%.

In Maasgouw (en regio) is het sportbeleid nog sterk gericht op de jeugd (subsidies). Uit de bovenstaande tabel blijkt ook dat we met de jeugdeden boven het landelijk gemiddelde uitkomen. Hier mogen we best trots op zijn. De vraag kan wel gesteld worden of we met dit beleid op de toekomst zijn voorbereid. Een subsidiebedrag per jeugdlid levert de vereniging dus steeds minder geld op.

In de onderstaande tabel (landelijke cijfers NOC*NSF) is te zien dat de sportdeelname en sportfrequentie de afgelopen jaren is toegenomen en deze stijgende lijn zet zich voort. In de praktijk zijn deze deelnemers echter niet aan het sporten bij onze sportverenigingen maar bij een sportschool of in de openbare ruimte.

Praktijksituatie bij verenigingen.

Het totaal aantal leden bij de sportverenigingen neemt af. We zien wel dat kleinere verenigingen zich opheffen en daardoor andere verenigingen tijdelijk weer groeien, maar de neerwaartse tendens is al goed zichtbaar.

Bij veel sportverenigingen ontbreekt een aanbod voor de 50 + er (tennis, badminton en zeilen zijn onder andere de uitzonderingen). Het aanbod voor senioren wordt in de binnensport hoofdzakelijk vormgegeven door MBvO clubjes (particulier of via de seniorenverenigingen) en vriendengroepjes. Daarnaast heeft deze doelgroep de weg gevonden naar particuliere sportaanbieders en sport veel in de openbare ruimte. De voetbalverenigingen in de kleinere kernen hebben steeds meer moeite om over voldoende leden te beschikken om te teams te vullen. Fusies en samenwerkingsverbanden komen nu maar met moeite tot stand (afgezien van de 3 geslaagde fusies in Maasgouw).

Om de doelstelling van voldoende bewegen te behalen hoeft deze ontwikkelingen zijn op zichzelf niet erg te zijn, zolang de sporter zelf de weg weet te vinden naar de sportschool of voldoende beweegt in de openbare ruimte. Deze tendens heeft wel invloed op het gebruik van de accommodaties. De laatste jaren zijn de bezettingsgraden van onze accommodaties teruggelopen en deze trend zet de komende jaren nog door.

Verenigingen hebben via een enquête ook aangegeven de komende jaren stabiel te blijven, krimpen of zichzelf zelfs helemaal op te heffen.

Dit vraagt om een nieuwe kijk op onze accommodaties. De bezetting vanuit de verenigingen zal immers niet toenemen.

Het sporten in verenigingsverband heeft wel een belangrijke secundaire functie: Meedoen, sociale contacten, integreren, leefbaarheid etc. De gemeente heeft er een belang bij om deze functies te behouden als voorliggende algemene voorzieningen.

Accommodatie	Totaal verhuurde uren			Verhuur capaciteit	Percentage bezetting		
	2015	2016	2017		2015	2016	2017
Andreashal	4268	3842.5	3898	7730	55%	50 %	50,5 %
Sporthal Reutsdael	3330	3136	2788	7730	43%	41%	36 %

Sporthal de Tump	2305	2040	1970	5400	42,5 %	38%	36,5 %
Gymzaal de Werken	840	861	848	2740	30,5%	31,5 %	31 %
Gymzaal Beegden	1030	918	722	2740	37,5 %	33,5 %	26 %
Gymzaal Maasbracht	1328	1160	1168	2740	48,5 %	42,5 %	42,5 %

Samenvatting knelpunten sportverenigingen:

Bestuurders van de sportvereniging zijn hoofdzakelijk bezig met het in stand houden van de vereniging en minder met de lange termijn.

De meeste problemen die worden ervaren zijn:

- Werven en behouden van (vrijwillig) kader en de betrokkenheid van het kader bij de club. Werven van leden en het organiseren van activiteiten voor een bredere doelgroep is zeer wenselijk, maar door de besommeringen van alle dag komt het er niet van.
- De bestuurlijke taken zoals wet- en regelgeving worden als omslachtig en tijdrovend ervaren waardoor er weinig tijd over blijft voor de leuke dingen. Grotere clubs hebben meestal meer slagkracht en mogelijkheden om alles vorm te geven. Ze kunnen putten uit een bredere basis voor vrijwilligers.
- Bij teamsporten wordt het in de kleinere kernen steeds moeilijker om de teams te vullen, met name bij de jeugd.
- De verenigingen die gericht zijn op ouderen zoeken naar nieuwe activiteiten waarmee ook jongere leden (55+) geworven kunnen worden.

Nagenoeg alle sportverenigingen richten zich hoofdzakelijk op jeugd en competitiesport en zien hier ook de toekomst nog in. Na de presentatie van de cijfers in de toekomst door de gemeente is de wens om andere doelgroepen te werven nadrukkelijk aanwezig maar ontbreekt de kennis en tijd om hierop te anticiperen.

Kleinere verenigingen in de dorpen hebben steeds meer moeite om het hoofd boven water te houden (ledenaantallen) en te anticiperen om de andere wensen van de sportbeoefenaar. Enkel ervaar geven zelfs aan over een aantal jaren niet meer te bestaan, terwijl de financiële positie in de meeste gevallen goed is. De roep om samenwerking is groot, maar in welke vorm is lastig te bepalen door de besturen onderling omdat iedereen nog eigen belangen heeft. Clustering van verenigingen per kern heeft vanuit de vereniging gezien een voorkeur.

Sporten in de kernen wordt als heel belangrijk ervaren. Hierdoor blijven verenigingen bestaan, terwijl de bezetting van de accommodatie steeds verder achteruit loopt en de druk op de (enkele) vrijwilligers steeds groter wordt.

De verenigingen die gericht zijn op ouderen zoeken naar nieuwe activiteiten waarmee ook jongere leden (55+) geworven kunnen worden.

Financiën (contributie) wordt minder gezien als probleem (enkel voor een groep alleenstaande ouderen die misschien om deze reden afhaken). Het sporten op zelf gekozen momenten zonder veel verplichtingen neemt toe. De verenigingen die hierop al inspelen door strippenkaarten aan te bieden of kortlopende cursussen hebben veel klanten.

De verenigingen zijn van oudsher vrijwilligersorganisaties waarbij het vanzelfsprekend is vrijwilligerswerk te doen. Afkoopregelingen in de contributie voor vrijwilligerswerk is al bij veel verenigingen ingevoerd.

Subsidies zijn belangrijk voor het voortbestaan van de verenigingen. Een aantal verenigingen geven aan om meer de maatschappelijke waarde van een vereniging te belonen in plaats van de jeugdleden.

Zowel de buitensportaccommodaties als de binnensportaccommodaties worden een groot deel van de tijd niet benut maar zijn ook niet toegankelijk buiten de aangegeven tijden van de vereniging (zeker niet voor niet leden). Andere programmering of de accommodatie ook beschikbaar stellen voor "losse inloop" roept bij de verenigingen weerstand op omdat er dan veel onduidelijkheden ontstaan over aansprakelijkheid, onderhoud en vandalisme.

Op basis van cijfers vanuit het NOC*NSF en Huis voor de sport blijkt dat sporter tussen de 30 en 60 jaar (waarschijnlijk) in Maasgouw een eigen weg zoekt naar de sportschool of bewegen in de openbare ruimte. In onze sportzalen zitten enkele "vriendengroepen" die samen de zaalhuur betalen en 1x per week sport. Hieruit blijkt dat er zeker een behoefte is aan bewegen onder deze groep, maar geen aansluiting gevonden wordt bij de georganiseerde sport. Iedereen is vrij om een eigen sportvorm te kiezen, maar vanuit het oogpunt van een structurele sportbeoefening is aansluiting bij een organisatie wenselijk.

Concrete wensen/ behoefte van de verenigingen.

- Vermindering van regels/ ondersteuning
- Meer afstemming tussen de verenigingen omdat de problemen van de verenigingen ook veel op elkaar lijken.
- Samenwerking met verenigingen in andere gemeenten gemakkelijker maken omdat dit geografisch logischer is
- Een turnhal in Maasgouw (lees Maasbracht).
- Kantine bij de sporthal
- Kunstgras voor MBC '13
- In iedere kern een sportaccommodatie behouden
- Zwembaden meer gelijk trekken in behandeling
- Vermindering van water (te veel baden) bij het Eurobad
- Centreren van competitiesport
- Nieuwe beleidsregels voor subsidie (niet alleen subsidie voor jeugdleden)
- Subsidies voor kadertraining
- Loslaten van normen en beoordelen op maatschappelijk rendement
- Minder regels (bureaucratie)
- Ondersteuning van verenigingen op administratief gebied
- Ondersteuning van topsport (talenten)
- Verduurzaming van de accommodaties
- Ondersteuning bij werving van nieuwe leden.

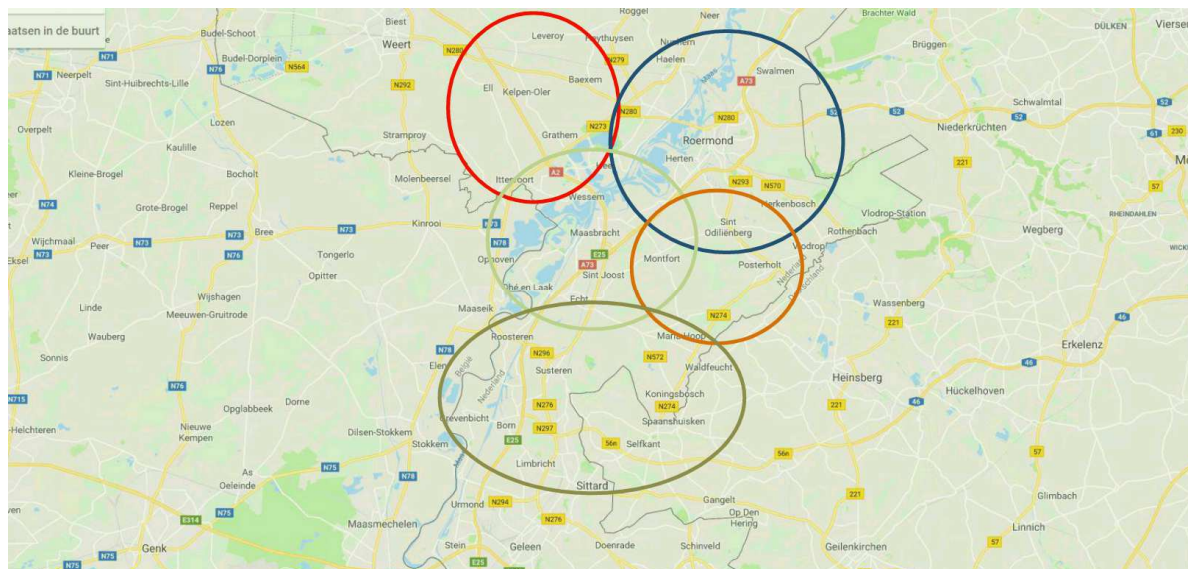
Lokaal en-of regionaal sportakkoord

Onze verenigingen en de sporter houden zich niet aan gemeentegrenzen. Er zijn inmiddels al meerdere takken van sport die al jarenlang een regionale functie hebben (hockey, sporten op ijs, rugby, zeilen etc.). Meestal worden deze sporten aangeboden in de grotere centrumgemeenten.

Uit bovenstaande ontwikkelingen blijkt dat binnen nu en een aantal jaren ook de meer gangbare sporten als voetbal, volley, turnen basketbal etc. zich regionaal (moeten) gaan oriënteren.

Dat wil niet altijd zeggen naar de grotere centrumgemeenten, maar sporten vanuit meerdere kernen op 1 plek.

In onderstaand kaartje zijn cirkels geplaatst die meer samenhang met elkaar zullen hebben.

Mogelijkheden voor regionale en subregionale samenwerking op basis van landelijk en regionale ontwikkelingen.

- Clustering van verenigingen/ centreren van competitiesport (subregionaal)
- Afstemming van subsidiebeleid
- Afstemming bij realiseren van accommodaties

BIJLAGE 2. CIJFERS SPORTPARTICIPATIE GEMEENTE MAASGOUW

Lichaamsfuncties - vrln.databank.nl - cijfers 2016

Volwassenen

	Maasbracht	Linne	Wessem	Heel	Overig Maasgouw	Limburg Noord
Drinkt alcohol	88%	85%	86%	84%	81%	84%
<i>Drinkt zwaar (19-64)</i>	12%	11%	21%	14%	19%	12%
<i>Drinkt zwaar (65+)</i>	2%	6%	14%	4%	6%	6%
Rookt	19%	16%	26%	18%	19%	19%
<i>Rookt zwaar (19-64)</i>	5%	4%	1%	6%	6%	4%
<i>Rookt zwaar (65+)</i>	2%	2%	0%	3%	0%	2%
Voldoet aan de beweegnorm	61%	68%	65%	60%	60%	63%
<i>Voldoet (19-64)</i>	56%	64%	60%	52%	55%	59%
<i>Voldoet (65+)</i>	74%	78%	77%	78%	75%	75%
Veel zitten	13%	19%	18%	21%	20%	20%
Voldoet aan de fruitnorm	19%	27%	31%	32%	28%	33%
Voldoet aan de groentenorm	38%	40%	42%	49%	42%	44%
Voldoet aan de ontbijtnorm	80%	87%	88%	93%	86%	86%
Gewicht						
<i>Ondergewicht</i>	2%	0%	1%	0%	4%	2%
<i>Gezond gewicht</i>	46%	44%	53%	50%	41%	47%
<i>Matig overgewicht</i>	38%	45%	32%	37%	37%	37%
<i>Obesitas</i>	15%	11%	14%	14%	18%	14%
Heeft minimaal één lichamelijke beperking	16%	13%	17%	9%	14%	15%
<i>Minimaal 1 beperking (19-65)</i>	11%	8%	14%	5%	5%	10%
<i>Minimaal 1 beperking (65+)</i>	30%	24%	25%	19%	34%	23%

N.B. Stevensweert, Ohé en Laak, Beegden, Thorn zijn samengevoegd.

Jeugd - uit de gezondheidsmonitor jeugd 2015-2019

	Regio	Maasgouw	2 ^e klas - Mg	4 ^e klas - Mg
Actief transport naar school	93%	88%	87%	90%
In clubverband	79%	82%	82%	81%
Buiten clubverband	80%	83%	91%	75%
NNGB	20%	18%	23%	13%

NNGB = Nationale Norm Gezond Bewegen

Volgens deze norm moeten jongeren elke dag minimaal 1 uur matig intensief bewegen. (Kan sport zijn, maar ook fietsen naar school en dergelijke.)

BIJLAGE 3. INFORMATIE EN WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK

[https://www.kennisbanksportenbewegen.nl/Sportverenigingen in Nederland 2018](https://www.kennisbanksportenbewegen.nl/Sportverenigingen%20in%20Nederland%202018)

[https://www.kennisbanksportenbewegen.nl/Sport in transitiergio's](https://www.kennisbanksportenbewegen.nl/Sport%20in%20transitieregio's)

[https://www.kennisbanksportenbewegen.nl/Verenigingsmonitor jaarbericht 2017](https://www.kennisbanksportenbewegen.nl/Verenigingsmonitor%20jaarbericht%202017)

Nationaal Sportakkoord.

<https://www.google.nl/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&ved=2ahUKEwjSg-bCmKXkAhWHaVAKHeFdCBUQFjABegQIBBAC&url=https%3A%2F%2Fwww.nocnsf.nl%2Fcms%2Fstreambin.aspx%3Fdocumentid%3D10481&usg=AOvVaw1VbiWAVxDnLwmYCooUgWU4>